

Jongeren, het geloof en het onderscheiden van de eigen roeping

Bisschoppensynode 03/10/2018 – 28/10/2018

SLOTDOCUMENT VAN DE PRESYNODALE BIJENKOMST VAN JONGEREN

Rome, 19/03/2018 – 24/03/2018

Photo Credits: Dicastero per i Laici, la Famiglia e la Vita

INTRODUCTIE

De jongeren van vandaag worden geconfronteerd met een groot aantal interne en externe uitdagingen en mogelijkheden, waarvan er veel specifiek zijn voor hun individuele omgeving en context, terwijl anderen gedeeld worden in de hele wereld. In dat opzicht is het noodzakelijk dat de Kerk reflecteert over de manier waarop ze jongeren ziet en hoe de ze met hen in interactie gaat. Op die manier kan de Kerk een effectieve en relevante gids zijn op de levensweg van jonge mensen.

Dit document is een synthese waarin we enkele van onze gedachten en ervaringen willen uitdrukken. Het is belangrijk om te benadrukken dat dit reflecties zijn van jongeren van de 21ste eeuw uit verschillende religies en met verschillende culturele achtergronden. Met dit in het achterhoofd, moet de Kerk deze reflecties niet zien als een empirische analyse van een verleden tijd, maar als een uitdrukking van waar we momenteel staan, naar waar we gaan en als een indicator van wat de Kerk moet doen om vooruit te gaan.

Om te beginnen is het belangrijk om de gebruikte parameters in dit document duidelijk te maken. Het gaat hier noch over het opstellen van een theologisch traktaat, noch over het ontwikkelen van een nieuwe leer voor de Kerk. Dit is veeleer een reflectie over specifieke realiteiten, persoonlijkheden, overtuigingen en ervaringen van jongeren uit de hele wereld. Dit document is bestemd voor de Synodevaders, als een oriëntatie die hen helpt om jongeren beter te begrijpen. Het is een kompas voor de Bisschoppensynode over “Jongeren, het geloof en het onderscheiden van de eigen roeping” in oktober 2018. Het is belangrijk dat deze ervaringen gezien en begrepen worden in het licht van de verschillende contexten waarin de jongeren zich bevinden.

Deze reflecties zijn ontstaan tijdens de bijeenkomst met meer dan 300 jonge vertegenwoordigers uit de hele wereld. Het is gebaseerd op het werk van 20 taalgroepen en met de participatie van 15 000 jongeren die online in connectie stonden via Facebookgroepen. Dit document is één van de bronnen dat, samen met andere documenten, zal bijdragen tot het *Instrumentum Laboris*, dat een gids zal zijn tijdens de Bisschoppensynode in oktober 2018. We hopen dat de Kerk en andere instellingen zich laten inspireren door het proces van de presynode en luisteren naar de stem van jongeren.

Dankzij al deze elementen, kunnen we vooruitgaan en met openheid en vertrouwen de situatie van jongeren van vandaag onderzoeken: de plaatsen waar jongeren zich bevinden, hoe jongeren hun relaties met anderen zien en hoe de Kerk hen het best kan begeleiden in de zoektocht naar wie ze zijn en wat hun plaats is in de wereld.

DEEL 1 - Uitdagingen en kansen voor jonge mensen in de wereld van vandaag

1. De persoonlijkheidsvorming

Jongeren trachten de zin van hun leven te vinden door gemeenschappen op te zoeken die ondersteunend, inspirerend, authentiek en toegankelijk zijn: gemeenschappen die hen sterk maken. We erkennen verschillende plaatsen die de ontwikkeling van hun persoonlijkheid mee ontwikkelen, in de eerste plaats de familie, die een bevoorrechte positie heeft. In veel delen van de wereld draagt de rol van ouders en het respect voor voorouders bij tot de vorming van hun identiteit. Dit is echter niet universeel aangezien de traditionele familiemodellen op sommige plaatsen in verval zijn. Dit zorgt ervoor dat ook jonge mensen hieronder lijden. Sommige jonge mensen nemen afstand van hun familietradities in de hoop origineler te zijn dan wat ze zien als ‘vastgeroest in het verleden’ en ‘ouderwets’. Anderzijds zoeken jonge mensen in sommige delen van de wereld naar hun persoonlijkheid door geworteld te blijven in hun familietradities en vast te houden aan de manier waarop ze werden opgevoed.

Daarom moet de Kerk de families vormen en beter ondersteunen. Dit is vooral relevant in sommige landen zonder vrijheid van meningsuiting waar jonge mensen - minderjarigen in het bijzonder – thuis geloofsvorming moeten krijgen bij hun ouders omdat het kerkbezoek belemmerd wordt.

Het samenhorigheidsgevoel is een belangrijke factor in de identiteitsvorming. Voor velen draagt sociale uitsluiting bij tot het verlies van eigenwaarde en identiteit. In het Midden-Oosten voelen veel jongeren zich verplicht om zich tot andere godsdiensten te bekeren om aanvaard te worden door hun leeftijdsgenoten en de dominante cultuur uit hun omgeving. Ook vele Europese migrantengemeenschappen voelen sterk de druk van sociale uitsluiting en de druk om hun eigen culturele identiteit te verloochenen en zich aan te passen aan de dominante cultuur. Op dit vlak moet de Kerk een helende kracht zijn voor onze families en reageren op deze problemen door te tonen dat er plaats is voor iedereen.

Het is belangrijk om op te merken dat de identiteit van jongeren ook gevormd wordt door externe interactie en door lid te zijn van specifieke groepen, verenigingen en bewegingen die ook buiten de Kerk actief zijn. Soms is de samenhorigheid zoek in parochies. We erkennen ook de rol van opvoeders en vrienden, zoals leiders van jeugdbewegingen die een voorbeeldfunctie kunnen hebben. We moeten aantrekkelijke, coherente en authentieke modellen zien te vinden. We hebben nood aan rationele en kritische toelichting van complexe problemen. Simplistische antwoorden volstaan niet.

Religie worden door sommigen nu gezien als een privézaak. Soms beschouwen we het heilige als iets dat afgescheiden is van ons dagelijks leven. De Kerk lijkt dikwijls te streng en wordt vaak geassocieerd met buitensporig moraliseren. In de Kerk is het soms moeilijk om te breken met de logica van “het werd altijd op deze manier gedaan”. Er is nood aan een Kerk die gastvrij en barmhartig is, die zijn wortels en erfgoed waardeert en die iedereen liefheeft, zelfs diegenen die de gangbare normen niet volgen. Velen die op zoek zijn naar een vredevol leven wenden zich uiteindelijk tot alternatieve filosofieën of ervaringen.

Andere belangrijke plaatsen van verbondenheid zijn sociale netwerken, vrienden en klasgenoten alsook onze sociale en natuurlijke omgeving. Dit zijn plaatsen waar velen onder ons de meeste tijd doorbrengen. Dikwijls leren we op school niet hoe we ons kritisch denken kunnen ontwikkelen.

Cruciale momenten voor de ontwikkeling van onze identiteit zijn: het bepalen van onze studierichting, het kiezen van ons beroep en onze (geloofs)overtuiging, het ontdekken van onze seksualiteit en het maken van levenslange verbintenissen.

Andere zaken die de vorming van onze identiteit en onze persoonlijkheid kunnen vormgeven en beïnvloeden zijn onze ervaringen met de Kerk. Jonge mensen zijn continu bezig met en bezorgd over thema's zoals seksualiteit, verslaving, gebroken huwelijken en families alsook met sociale problemen op grotere schaal zoals georganiseerde misdaad, mensenhandel, geweld, corruptie, uitbuiting, geweld tegen vrouwen, alle vormen van vervolging en de achteruitgang van het milieu. Dit alles is een grote bron van verontrusting in kwetsbare gemeenschappen over heel de wereld. We zijn bezorgd over de sociale, politieke en economische instabiliteit in veel landen.

Nu we worstelen met deze uitdagingen hebben we nood aan inclusie, gastvrijheid, barmhartigheid en hartelijkheid van de Kerk - als instituut en als geloofsgemeenschap.

2. Relaties met anderen

Jonge mensen trachten zin te geven aan een heel complexe en diverse wereld. We hebben toegang tot nieuwe mogelijkheden om verschillen en verdeeldheid te overstijgen, maar dit wordt gerealiseerd in verschillende mate afhankelijk van de verschillende contexten. Veel jonge mensen zijn er gewoon aan geraakt om diversiteit als een rijkdom te beschouwen en zien kansen in een pluralistische wereld. Multiculturaliteit heeft het potentieel om een omgeving te creëren voor dialoog en tolerantie. We waarderen de diversiteit van ideeën in onze geglobaliseerde wereld, het respect voor ieders gedachtegoed en de vrijheid van meningsuiting. We willen daarnaast nog altijd onze culturele identiteit behouden en proberen om uniformiteit en de wegwerpcultuur te vermijden. We hoeven onze diversiteit niet te vrezen, maar we moeten onze verschillen en wat ieder van ons uniek maakt omarmen. Soms voelen we ons als christenen uitgesloten in een sociale omgeving die afkerig staat tegenover religie. We zijn er ons van bewust dat we onszelf en anderen moeten ontmoeten om diepe banden te smeden.

In sommige landen vormt het christelijk geloof een minderheid omdat een andere religie dominant is. Landen met christelijke wortels zijn vandaag geneigd om Kerk en religie geleidelijk aan de rug toe te keren. Sommige jongeren proberen zin te geven aan het geloof in een maatschappij die meer en meer seculier wordt, waar vrijheid van geweten en religie bedreigd worden. In verschillende delen van de wereld worden jongeren getroffen door racisme op verschillende niveaus. De Kerk beschikt hier nog altijd over een kans om een andere weg voor te stellen aan jonge mensen om hun leven te leiden, maar dit moet dikwijls gebeuren binnen complexe sociale kaders.

Op deze manier is het dikwijls moeilijk voor jongeren om de boodschap van het Evangelie te horen. Dit is nadrukkelijk zo op plaatsen waar spanningen tussen mensen heel gewoon dreigen te worden, ondanks het feit dat diversiteit algemeen aanvaard is. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar onze christelijke broeders en zusters die vervolgd worden over heel de wereld. We herinneren ons de christelijke wortels in het bloed van de martelaren en terwijl we bidden voor het einde van alle vervolging, zijn we dankbaar voor hun geloofsgetuigenis. Bovendien is er nog altijd geen bindende consensus over de opvang van migranten en vluchtelingen of over de problemen die dit fenomeen in de eerste plaats teweegbrengen. En dit ondanks de universele oproep om de waardigheid van elke persoon te bewaken.

In een geglobaliseerde en interreligieuze wereld moet de Kerk niet alleen reeds bestaande theologische richtlijnen vormgeven voor een vreedevolle, constructieve dialoog met mensen met andere geloofsovertuigingen en tradities, maar ze ook verder uitbouwen.

3. Jongeren en de toekomst

Jongeren dromen van veiligheid, stabiliteit en persoonlijke ontwikkeling. Velen hopen op een beter leven voor hun families. Op veel plaatsen in de wereld betekent dat op zoek gaan naar lichamelijke veiligheid; voor anderen betreft het meer in het bijzonder de zoektocht naar een goede job en een specifieke levensstijl. Het verlangen om een plaats te vinden waar de jongere zich thuis voelt, is een gemeenschappelijke droom over de grenzen van continenten en oceanen heen.

We zien betere kansen in een gemeenschap die samenhangend is en ons vertrouwen schenkt. We willen dat er naar ons geluisterd wordt en dat we actief deel uitmaken van de samenleving in plaats van loutere toeschouwers te zijn. We zijn op zoek naar een Kerk die ons helpt bij het vinden van een roeping, in welke zin dan ook. Jammer genoeg gelooft niet iedereen dat heiligheid haalbaar is of dat het een weg naar geluk is. We moeten het gemeenschapsgevoel dat tot saamenhorigheid leidt nieuw leven inblazen.

Sommige concrete situaties bemoeilijken ons leven. Veel jonge mensen hebben grote trauma's meegemaakt op verschillende manieren. Velen lijden nog altijd onder het gewicht van mentale ziekte en lichamelijke beperkingen. De Kerk moet ons beter ondersteunen en manieren voorzien om ons bij te staan op een helende manier. In sommige delen van de wereld is een hogere opleiding en heel hard werken de enige weg naar een veilige toekomst. Hoewel dit eigenlijk de gangbare norm is, is het niet altijd mogelijk ten gevolge van bepaalde omstandigheden waarin jonge mensen verkeren. Dit idee is een dominerend denkbeeld dat bijgevolg onze visie over werk heeft beïnvloed. Ondanks die realiteit willen jongeren de inherente waardigheid van arbeid bevestigen. Soms heeft dit tot gevolg dat we onze dromen overboord gooien. We zijn te bang en sommigen onder ons hebben het dromen opgegeven. Dit is te merken in de socio-economische druk die de hoop bij jonge mensen drastisch kan aantasten. Soms hebben we niet eens de kans gehad om te blijven dromen.

Omwillen hiervan willen jongeren de huidige sociale ongelijkheid aanpakken en er zich voor inzetten. We streven ernaar om een betere wereld uit te bouwen. In dit opzicht is het Sociaal Onderricht van de Kerk een bijzonder informatief instrument voor jonge katholieken die deze roeping ook willen nastreven. We willen vrede in de wereld waarin een onaangestaste ecologie samengaat met een duurzame globale economie. Bij jonge mensen die leven in instabiele en kwetsbare regio's in de wereld leeft de hoop en de verwachting op concrete acties van de overheden en de samenleving: het einde van oorlog en corruptie, de aanpak van klimaatsverandering, sociale ongelijkheden en veiligheid. Het is belangrijk om op te merken dat iedereen – ongeacht de context – hetzelfde intrinsieke verlangen koestert op hogere idealen: vrede, liefde, vertrouwen, rechtvaardigheid, vrijheid en gerechtigheid.

Jonge mensen dromen van een beter leven, maar velen zijn verplicht om te emigreren om een betere economische situatie en leefomgeving te vinden. Ze hopen op vrede en worden vooral aangetrokken door de "Westerse mythe", zoals afgebeeld door de media. Jonge Afrikanen dromen van een onafhankelijke lokale kerk die geen beroep moet doen op hulp die hen afhankelijk maakt, maar een kerk die een levenskrachtige bijdrage levert aan zijn gemeenschappen. Ondanks de vele oorlogen en terugkerende uitbarstingen van geweld blijven jonge mensen hoopvol. In vele Westerse landen zijn die dromen gericht op persoonlijke ontwikkeling en zelfontplooiing.

Op veel plaatsen is er een brede kloof tussen de verlangens van jongeren en hun mogelijkheid om beslissingen op lange termijn te maken.

4. De verhouding met technologie

Als we het hebben over technologie moeten we de dualiteit van het gebruik ervan inzien. De moderne technologische vooruitgang heeft ons leven sterk verbeterd, maar toch moeten we voorzichtig zijn met het gebruik. Zoals met alles, kan een onbedachtzaam gebruik ervan negatieve gevolgen hebben. Voor sommigen heeft technologie relaties doen toenemen, maar voor anderen heeft het de vorm van een verslaving aangenomen, omdat ze in de plaats komen van menselijke relaties en zelfs God. In ieder geval is technologie nu een permanent onderdeel van het leven van jongeren en het moet ook zo bekeken worden. Paradoxaal genoeg zijn technologie en vooral internet in sommige landen gemakkelijk toegankelijk, terwijl de meest fundamentele noden en diensten nog altijd ontbreken.

De impact van sociale media op het leven van jongeren kan niet onderschat worden. Sociale media maken een belangrijk deel uit van de identiteit van jongeren en hun levenswijze. Digitale omgevingen hebben een groot potentieel om mensen – zoals nooit tevoren – te verbinden over geografische afstanden heen. De uitwisseling van informatie, idealen, waarden en gemeenschappelijke belangen is nu meer dan ooit mogelijk. Toegang tot online leermiddelen hebben studiemogelijkheden gecreëerd voor jongeren in afgelegen gebieden en heeft ervoor gezorgd dat de kennis van de wereld bereikbaar is in een muisklik.

De dubbelzinnigheid van technologie wordt duidelijk wanneer het leidt tot de ontwikkeling van sommige ondeugden of gebreken. Dit gevaar uit zich in isolement, luiheid, eenzaamheid en verveling. Het is duidelijk dat jonge mensen overal ter wereld obsessief virtuele producten gebruiken. Alhoewel we in een wereld leven waarin iedereen en alles sterk verbonden is, beperkt communicatie onder jongeren zich tot diegenen met wie ze de meeste punten van overeenkomst hebben. Er is een gebrek aan plaatsen en gelegenheden om het andere te ontdekken. De cultuur van de massamedia oefent nog altijd een grote invloed uit op het leven en de idealen van jongeren. Door de komst van sociale media zijn er nieuwe uitdagingen gecreëerd betreffende de mate waarin nieuwe mediabedrijven macht kunnen uitoefenen op het leven van jongeren.

Jongeren zijn dikwijls geneigd om hun gedrag online en offline te scheiden. Het is belangrijk om jonge mensen vorming te bieden over hoe ze met hun digitaal leven moeten omgaan. Online relatie kunnen onmenselijk worden. De digitale wereld maakt ons soms blind voor de kwetsbaarheid van anderen en bemoeilijkt onze zelfreflectie. Problemen zoals pornografie vertekenen het beeld dat jongeren hebben van seksualiteit. Deze vorm van technologie creëert een ingebeelde parallele realiteit die menswaardigheid negeert.

Andere risico's zijn: het verlies aan identiteit ten gevolge van de onjuiste voorstelling van de persoon, een virtuele persoonlijkheidsvorming en het verlies aan een onderbouwde sociale aanwezigheid. Daarnaast houden risico's op langere termijn in: het verlies van het geheugen, van cultuur en van creativiteit door de onmiddellijke toegang tot informatie en een verlies aan concentratie gekoppeld aan versplintering. Bovendien bestaat er een cultuur en een alleenheerschappij van uiterlijk vertoon.

Het debat over technologie is niet beperkt tot het internet. Op het vlak van bio-ethiek, stelt technologie nieuwe uitdagingen en risico's met betrekking tot de veiligheid van menselijk leven in alle fases. De komst van artificiële intelligentie en nieuwe technologieën zoals robotica en automatisering houden risico's in voor de tewerkstelling van de werkende klasse. Technologie kan

schadelijk zijn voor de menselijke waardigheid indien ze niet gewetensvol en omzichtig wordt toegepast en indien menselijke waardigheid niet centraal staat in de toepassing ervan.

We bieden twee concrete voorstellen betreffende technologie. Eerst en vooral, moet de Kerk in dialoog gaan met jongeren om zo haar kennis van technologie te verdiepen en om te kunnen helpen bij het begrijpen van het gebruik ervan. Bovendien zou de Kerk technologie – in het bijzonder het internet - moeten beschouwen als een vruchtbare plaats voor de Nieuwe Evangelisatie. De resultaten van deze reflecties zouden moeten bekrachtigd worden in een officieel kerkelijk document. Daarnaast zou de Kerk de wijdverbreide crisis van pornografie, inclusief online kindermisbruik, moeten aanpakken, alsook cyberpesten en de tol die dit eist van de mensheid.

5. De zoektocht naar de zin van het leven

Veel jongeren weten niet goed wat ze op de vraag *“Wat is de zin van het leven?”* moeten antwoorden. Ze leggen niet altijd het verband tussen leven en transcendentie. Veel jongeren die hun vertrouwen in instellingen verloren hebben, hebben zich losgemaakt van de georganiseerde godsdienst en beschouwen zichzelf niet als religieus. Nochtans staan jongeren open voor het spirituele.

Velen betreuren ook hoe zelden jonge mensen de antwoorden op de zin van het leven zoeken in de context van geloof en kerk. Op veel plaatsen in de wereld verbinden jongeren de zin van hun leven met hun job en persoonlijk succes. De moeilijkheid om stabiliteit te vinden op deze vlakken leidt tot onzekerheid en ongerustheid. Velen moeten migreren om een goede werkplek te vinden. Anderen verlaten hun familie en cultuur ten gevolge van economische instabiliteit.

Tot slot merkten anderen op dat sommige jonge mensen zich wel vragen stellen over de zin van het leven. Dit betekent echter niet altijd dat ze bereid zijn om zich te verbinden met Jezus en de Kerk. Vandaag wordt religie niet langer gezien als de belangrijkste manier waarop jongeren zoeken naar zingeving, aangezien ze zich dikwijls wenden tot andere moderne strekkingen en ideologieën. Schandalen waarbij de Kerk terecht en onterecht bij betrokken is, beïnvloeden het vertrouwen van jongeren in de Kerk en in de traditionele instellingen waar zij voor staat.

De Kerk kan een vitale rol spelen om te verzekeren dat deze jongeren niet gemarginaliseerd raken maar zich aanvaard voelen. Zoiets kan gebeuren door de waardigheid van de vrouw, zowel in de Kerk als in de bredere samenleving, te bevorderen. Vandaag stelt zich een algemeen probleem in de samenleving in die zin dat vrouwen nog altijd geen gelijkwaardige plaats krijgen. Dit geldt ook in de Kerk. Er zijn mooie voorbeelden van vrouwen die zich bewijzen in religieuze gemeenschappen en in wereldlijke leidinggevende functies. Jammer genoeg zijn deze voorbeelden niet altijd zichtbaar voor sommige jonge vrouwen. Deze reflecties geven aanleiding tot een cruciale vraag, namelijk: op welke plaatsen kunnen vrouwen zich ontplooien in de Kerk en de samenleving? De Kerk kan deze problemen benaderen via een echt debat en openheid van geest tegenover ideeën en ervaringen van een andere aard.

Dikwijls is er onenigheid tussen jongeren, zowel binnen de Kerk als in de wereld over sommige van haar stellingen die vooral de dag van vandaag controversieel zijn. Voorbeelden daarvan zijn: anticonceptie, abortus, homoseksualiteit, samenwonen, huwelijk en hoe het priesterschap op

verschillende manieren wordt gepercipieerd in de Kerk. Het is belangrijk om op te merken dat er – ongeacht hoe ze de Kerkelijke leer begrijpen – nog altijd onenigheid en discussie bij jongeren is over deze onderwerpen van polemiek. Het zou kunnen dat ze bijgevolg van de Kerk verlangen dat ze haar leer wijzigt of dat jongeren tenminste toegang krijgen tot een betere uitleg en meer vorming rond deze kwesties. Ondanks het intern debat willen jonge katholieken, wiens overtuigingen botsen met de officiële leer, nog altijd deel uitmaken van de Kerk. Veel jonge katholieken aanvaarden deze leer en zien er een bron van vreugde in. Ze verlangen dat de Kerk zich vasthoudt aan haar leer te midden van de onpopulariteit en dat men die leer grondig onderricht aan hen.

Over heel de wereld is de verhouding tot het heilige complex. Het christendom wordt dikwijls beschouwd als iets uit het verleden en haar waarde en haar relevantie in ons leven worden niet langer begrepen. Ondertussen wordt in sommige gemeenschappen wel prioriteit gegeven aan het heilige omdat religie een essentieel deel uitmaakt van hun leven. In sommige Aziatische contexten kan de zin van het leven geassocieerd worden met Oosterse filosofieën.

Tenslotte willen velen onder ons Jezus echt kennen, ondanks de moeilijkheid om te beseffen dat Hij alleen de bron is van echte zelfontdekking, want alleen in een relatie met Hem zal de mens uiteindelijk zichzelf ontdekken. We hebben geconstateerd dat jongeren authentieke getuigen willen – mannen en vrouwen die hun geloof in relatie tot Jezus fervent en hartstochtelijk belijden en ook anderen aanmoedigen om zelf dichterbij Jezus te komen, Hem te ontmoeten en Hem lief te hebben.

DEEL 2 – Geloof en roeping, onderscheiding en begeleiding

Het is zowel een vreugde als een heilige verantwoordelijkheid om jonge mensen te begeleiden op hun weg van geloof en onderscheiding. Jongeren zijn gevoeliger voor “de literatuur van het leven” dan voor een abstract, theologisch discours; ze zijn bewust met de dingen bezig, ze zijn ontvankelijk en ze verbinden zich ertoe om zich actief te engageren in de wereld en in de Kerk. Daarom is het belangrijk om te weten hoe jongeren geloof en roeping opvatten en wat de uitdagingen zijn i.v.m. onderscheiding.

6. Jonge mensen en Jezus

De relatie tussen jongeren en Jezus is even gevarieerd als er jongeren zijn in deze wereld. Er zijn veel jongeren die Jezus kennen als hun Redder en de Zoon van God en ook op die manier een relatie met Hem hebben. Daarnaast vinden jongeren vaak verbondenheid met Jezus door zijn moeder, Maria. Anderen beleven die relatie nog anders. Ze zien Jezus als een morele leider, als een goed man. Veel jongeren zien Jezus als een historische figuur die in een bepaalde tijd en cultuur leefde en die geen relevantie voor hun leven vandaag heeft. Nog anderen hebben de idee dat Hij ver van de menselijke ervaring staat. Die afstand wordt voor hen bestendigd door de Kerk. Sommige jongeren hebben een verkeerd beeld van Jezus wat ervoor zorgt dat ze zich niet tot Hem aangetrokken voelen. Ze hebben een verkeerd beeld over hoe een modelchristen eruit zou moeten zien en ze vinden dat die modelchristen ver van de gemiddelde mens staat. Dat geldt ook voor de regels die de Kerk oplegt.

Een manier om de verwarring over de persoon van Jezus op te lossen, bestaat erin om jongeren weer kennis te laten maken met de Schriften zodat ze de persoon van Christus, Zijn leven en Zijn

menselijkheid ten diepste zouden kunnen begrijpen. Ze moeten in contact komen met de zending van Christus, niet met wat zij aanvoelen als een onmogelijke, morele verwachting.

Ze voelen zich echter onzeker over hoe dit moet gebeuren. De ontmoeting met Christus moet gevoed worden. Daar ligt een belangrijke taak voor de Kerk.

7. Geloof en de Kerk

Voor veel jongeren is geloof iets persoonlijks veeleer dan iets gemeenschappelijks en de negatieve ervaringen die sommige jongeren hebben opgelopen met de Kerk dragen daartoe bij. Er zijn veel jongeren die enkel een persoonlijke relatie met God hebben, die wel “spiritueel maar niet religieus” zijn, of die zich enkel toeleggen op een relatie met Jezus Christus. Sommige jongeren vinden dat de Kerk een klimaat geschapen heeft waarin kerkgangers veel bezig zijn met het instituut zelf en niet met de persoon van Christus. Andere jongeren vinden dat religieuze leiders niet meer verbonden zijn en zich meer focussen op administratie dan op gemeenschapsopbouw; nog anderen vinden dat de Kerk irrelevant is. Soms lijkt het alsof de Kerk vergeet dat het mensen zijn die de Kerk vormen, niet de gebouwen. Andere jongeren ervaren de Kerk dan weer als heel nabij. Op plaatsen zoals Afrika, Azië en Latijns-Amerika maar ook in verschillende bewegingen die wereldwijd bestaan is dat het geval. Sommige jongeren die niet eens volgens het evangelie leven, voelen zich toch verbonden met de Kerk. Dat gevoel van thuiskomen, van ergens thuis horen, dat gevoel van één familie te zijn, draagt deze jongeren op hun tocht. Zonder deze verankering in een ondersteunende gemeenschap, zonder dit gevoel van toebehoren zouden sommige jongeren zich geïsoleerd voelen als ze zich geconfronteerd weten met uitdagingen. Er zijn ook veel jongeren die er geen behoefte aan hebben om tot de gemeenschap van de Kerk te behoren en die betekenis voor hun leven vinden buiten de Kerk om.

Spijtig genoeg moet men in bepaalde delen van de wereld vaststellen dat jongeren de Kerk in grote getalen verlaten. Het is cruciaal om te begrijpen waarom dit gebeurt om terug vooruit te kunnen gaan. Jongeren die geen band meer hebben met de Kerk of haar verlaten doen dat na het ervaren van onverschilligheid, veroordeling en afwijzing. Ze kunnen de misviering bijwonen, deelnemen aan de eucharistie en de mis verlaten zonder dat ze ooit het gevoel hadden deel te zijn van één familie of één gemeenschap, deel te zijn van het Lichaam van Christus. Christenen verkondigen een levende God maar sommigen nemen deel aan een eucharistie of maken deel uit van gemeenschappen die dood lijken. Jongeren worden tot de Kerk aangetrokken door haar vreugde, iets wat een waarmerk van ons geloof zou moeten zijn. Jongeren drukken het verlangen uit om een Kerk te zien die een levend getuigenis is van wat ze onderwijst. Ze willen getuigen leren kennen die authentiek het pad van de heiligheid gaan maar dit betekent ook dat fouten toegegeven worden en vergeving gezocht wordt. Jonge mensen verwachten dat de leiders van de Kerk hiervan de krachtigste voorbeelden zouden zijn, of ze nu gewijd, moniaal of leek zijn. Weten dat hun rolmodellen op vlak van geloof authentiek en kwetsbaar zijn, maakt het voor jongeren mogelijk om zich in alle vrijheid eveneens authentiek en kwetsbaar op te stellen. Ze vragen dit niet opdat de heiligheid van het ambt zou vernietigd worden maar opdat jongeren zouden kunnen geïnspireerd worden op hun weg naar heiligheid.

Vaak vinden jongeren het moeilijk om een plaats in de Kerk te vinden waar ze actief kunnen deelnemen en leiding op zich kunnen nemen. In hun ervaring vindt de Kerk hen te jong en onervaren

om de leiding te nemen of om beslissingen te nemen uit schrik dat ze fouten zouden maken. Het is nodig dat we vertrouwen stellen in jongeren als ze leiding willen geven of als ze de protagonist van hun eigen spirituele verhaal willen zijn. Ze willen niet gewoon hun voorgangers imiteren maar ze willen werkelijk eigenaarschap over hun zending hebben en hun verantwoordelijkheid ten volle opnemen. Bepaalde bewegingen en nieuwe gemeenschappen binnen de Kerk hebben vruchtbare manieren ontwikkeld om jongeren niet alleen te evangeliseren maar ook om hen de kracht te geven de eerste ambassadeurs van ons geloof te zijn bij hun leeftijdsgenoten.

Veel jongeren hebben dezelfde perceptie als het op de onduidelijke rol van de vrouw in de Kerk aankomt. Als het voor jongeren in het algemeen al moeilijk is om zich thuis te voelen in de Kerk dan is dit voor jonge vrouwen nog moeilijker. Daarom zou het jongeren helpen dat de Kerk niet alleen duidelijk zegt wat de rol van vrouwen is maar dat ze jongeren ook helpt om dit onderwerp verder te verkennen en het beter te doen verstaan.

8. De betekenis van roeping is ons leven

Er is nood aan een duidelijke en eenvoudige duiding van het begrip 'roeping'. Op die manier zouden de betekenis van oproep en zending, verlangen en betrachtning oplichten en zou het concept 'roeping' beter over te brengen zijn aan jongeren op dit moment in hun leven. Roeping werd soms voorgesteld als een abstract concept en daardoor gezien als iets dat ver buiten het bereik van jongeren valt. Ze zouden het niet kunnen begrijpen. Jongeren begrijpen wel de algemene betekenis roeping als iets dat zin in het leven brengt en als te leven om een bepaalde reden. Maar velen weten niet hoe ze dit in verband moeten brengen met de idee van roeping als een gave en een oproep van God.

In de cultuur van de Kerk werd de term 'roeping' synoniem voor priesterschap en religieus leven. Hoewel dat soort roeping natuurlijk een heilige roeping is waarover we ons mogen verheugen, is het wel belangrijk dat jongeren weten dat hun roeping deel uitmaakt van hun leven en dat ieder mens de verantwoordelijkheid heeft om te onderscheiden wat God van hem vraagt. Elke roeping bevat een volheid en deze volheid moet onderlijnd worden zodat jongeren hun hart zouden openen voor hun mogelijkheden.

Jongeren uit verschillende geloofsovertuigingen menen dat roeping deel uitmaakt van het leven, van liefde, verlangen, van hun plaats in de wereld. Het maakt deel uit van de bijdrage die ze leveren tot de wereld, van de manier waarop ze hun afdruk willen achterlaten. Het begrip roeping is niet erg duidelijk voor jongeren; het is daarom belangrijk te werken aan een dieper verstaan van de christelijke roeping (priesterschap en religieus leven, lekdienst, huwelijk en gezin, de rol in de maatschappij, etc.) en van de universele oproep tot heiligheid.

9. Je roeping onderscheiden

Onderscheiden wat je roeping is, kan een hele uitdaging vormen, zeker met de misvattingen die spelen rond het begrip. Toch gaan jongeren deze uitdaging aan. Je roeping onderscheiden kan een avontuur vormen op je levensweg. Langs de andere kant weten jongeren vaak niet hoe ze bewust

moeten instappen in dat proces van onderscheiding. Het is een kans voor de Kerk om hen daarin te begeleiden.

Welke mogelijkheden jongeren hebben om hun roeping te onderscheiden hang van veel factoren af: de Kerk, culturele verschillen, eisen die je job stelt, digitale media, familiale verwachtingen, mentale gezondheid en ingesteldheid, lawaai, groepsdruk, politieke achtergrond, maatschappij, technologie, etc. Zowel tijd in stilte doorbrengen, introspectie en gebed als het lezen van de Schriften en het verdiepen van je zelfkennis zijn mogelijkheden die door weinig jongeren beoefend worden. Het is noodzakelijk dat deze dingen beter geïntroduceerd worden. Deelnemen aan geloofsgroepen, bewegingen en gemeenschappen met dezelfde visie kan jongeren helpen in hun onderscheiding.

In het bijzonder hebben we oog voor de unieke uitdagingen die zich stellen voor jonge vrouwen die hun roeping en plaats in de Kerk willen vinden. Maria's "Ja" op Gods vraag is fundamenteel in een christelijke ervaring. Jonge vrouwen van vandaag hebben de ruimte nodig om hun persoonlijk "ja" te formuleren op hun roeping. We moedigen de Kerk aan om uit te diepen hoe zij de rol van jonge vrouwen verstaat. We moedigen Haar aan om jonge vrouwen, leken zowel als gewijden, te machtigen in de geest van de liefde die de Kerk heeft voor Maria, de moeder van Jezus.

10. Jongeren en begeleiding

Jongeren zoeken iemand die met hen meegaat op hun tocht; ze willen omarmd worden door trouwe mannen en vrouwen die de waarheid spreken en die jongeren de kans bieden om hun begrip van geloof en roeping uit te spreken. Zulke mensen evangeliseren door middel van hun eigen leven. Veel mensen binnen de Kerk kunnen aan die vraag van jongeren voldoen of het nu vertrouwde gezichten van thuis zijn, collega's binnen de plaatselijke gemeenschap of martelaren die getuigenis brengen van hun geloof met hun eigen leven.

Welke kwaliteiten zou zo een mentor moeten hebben? Een authentieke christen die zich verbonden weet met de Kerk en de wereld; iemand die voortdurend heiligheid zoekt; iemand bij wie je je hart kan uitstorten zonder veroordeeld te worden; iemand die op actieve wijze luistert naar de noden van jongeren en op een gepaste manier antwoordt; iemand die ten diepste liefheeft en zich bewust is van zichzelf; iemand die grenzen erkent en de vreugden en zorgen van een geestelijke reis kent.

Een zeer belangrijke kwaliteit voor zo een mentor is het feit dat ze hun eigen menselijkheid erkennen; dat ze beseffen mensen te zijn die fouten maken, niet perfect maar wel zondaars door God vergeven. Soms worden mentoren op een voetstuk geplaatst. Als ze daaraf vallen kan het een verwoestend effect hebben op jongeren en hun verbond met de Kerk.

Mentoren moeten jongeren niet begeleiden alsof ze passieve volgelingen zijn maar ze moeten naast hen wandelen en hen de kans bieden om actief deel te nemen aan de reis. Ze moeten respect hebben voor de vrijheid die noodzakelijk is in het onderscheidingsproces van jongeren. Ze moet hen daartoe de juiste middelen aanreiken. Een mentor zou met heel zijn hart moeten geloven dat het mogelijk is voor de jongeren om deel te nemen aan het kerkelijk leven. Hij/zij moet het zaad van het geloof koesteren in jonge mensen, zonder te verwachten dat ze meteen de vruchten van het werk van de H. Geest te zien zullen krijgen. Deze rol kan niet alleen opgenomen worden door priesters of gewijde mensen. Leken zouden machtiging moeten krijgen om die rol op zich te nemen. Het zou

goed zijn dat dergelijke mentoren gevormd worden en dat ze zich ertoe verbinden voortdurend bijgeschoold te worden.

DEEL 3 - Vormings- en pastorale activiteiten van de Kerk

11. De wijze van Kerk-zijn

De jongeren van vandaag verlangen naar een authentieke Kerk. We willen, zeker aan de hiërarchie van de Kerk, zeggen dat ze een transparante, gastvrije, eerlijke, uitnodigende, communicatieve, toegankelijke, vreugdevolle en interactieve gemeenschap moet zijn.

Een geloofwaardige Kerk is niet bang zichzelf toe te staan dat ze als kwetsbaar gezien wordt. De Kerk moet oprecht haar voorbije en huidige fouten toegeven, want het is een Kerk die bestaat uit mensen die fouten kunnen maken en onbegrip veroorzaken. De Kerk moet acties als seksueel misbruik en misbruik van macht en rijkdom veroordelen. De Kerk moet verder haar intolerantie tegenover seksueel misbruik binnen het instituut versterken en haar nederigheid zal zonder twijfel haar geloofwaardigheid onder de jongeren van de wereld verhogen. Als de Kerk zo handelt, zal ze zich onderscheiden van andere instituties en autoriteiten die jongeren, meestal, toch al wantrouwen.

Des te meer trekt de Kerk de aandacht van jongeren door geworteld te zijn in Jezus Christus. Christus is de Waarheid die de Kerk doet verschillen van elke andere wereldlijke groep waarmee we ons kunnen identificeren. Daarom vragen we dat de Kerk de vreugde van het Evangelie blijft verkondigen, onder de leiding van de Heilige Geest.

We verlangen dat de Kerk haar boodschap verspreidt langs moderne communicatie- en expressiemogelijkheden. Jongeren hebben veel vragen over geloof, maar verlangen antwoorden die niet verwaterd zijn of die geen geprefabriceerde formuleringen gebruiken. Wij, de jonge Kerk, vragen dat onze leiders in praktische bewoordingen spreken over controversiële onderwerpen als homoseksualiteit en gender, waarover jongeren al vrij en zonder taboe discussiëren. Sommigen zien de Kerk als “antiwetenschappelijk”, dus haar dialoog met de wetenschappelijke gemeenschap is eveneens belangrijk, omdat wetenschap een licht kan werpen op de schoonheid van de schepping. In die context moet de Kerk ook zorg dragen voor milieuvraagstukken, in het bijzonder vervuiling. We verlangen ook een Kerk te zien die empathisch is en de hand reikt aan wie worstelt in de marge, aan wie vervolgd wordt en aan de armen. Een aantrekkelijke Kerk is een relationele Kerk.

12. Jonge leiders

De Kerk moet jongeren betrekken bij haar beslissingsprocessen en hun meer leiderschapsrollen bieden. Die posities moeten er zijn in parochies, bisdommen, nationaal en internationaal, zelfs in een commissie in het Vaticaan. We hebben sterk het gevoel dat we klaar zijn om leiders te worden, die kunnen groeien en begeleid worden door oudere leden van de Kerk, door religieuzen en leken, vrouwen en mannen. We hebben vormingsprogramma's en voortgezette ontwikkeling voor jonge leiders nodig. Sommige jonge vrouwen voelen een gebrek aan leidende vrouwelijke rolmodellen in de Kerk en ook zij wensen hun intellectuele en professionele gaven te geven aan de Kerk.

We geloven ook dat seminaristen en religieuzen een grotere mogelijkheid zouden moeten krijgen in de begeleiding van jonge leiders.

Voorbij de institutionele besluitvorming willen we een vreugdevolle, enthousiaste en missionaire aanwezigheid in de Kerk. We wensen ook met aandrang en uitdrukkelijk een prominente creatieve stem. Die creativiteit ligt vaak in muziek, liturgie en kunst, maar dat is momenteel een onaangeboord potentieel, met de creatieve zijde van de Kerk die vaak gedomineerd wordt door oudere Kerkleden.

Er is ook het verlangen naar sterke gemeenschappen waarin jongeren hun worstelingen en getuigenissen met elkaar kunnen delen. Op veel plaatsen gebeurt dat al met lekeninitiatieven, bewegingen en verenigingen, maar jongeren verlangen om meer ondersteund te worden, officieel en financieel.

De jonge Kerk kijkt ook naar buiten; jongeren hebben een hart voor politieke, burgerlijke en humanitaire activiteiten. Ze willen als katholieken in de publieke ruimte iets doen voor het goed van de samenleving als geheel. In al die aspecten van het kerkelijke leven willen jongeren begeleid worden en serieus genomen worden als volwaardig verantwoordelijke leden van de Kerk.

13. Voorkeursplaatsen

We willen dat de Kerk ons ontmoet op de verschillende plaatsen waar ze momenteel niet of nauwelijks aanwezig is. Boven alles willen we de Kerk op straat ontmoeten, waar iedereen kan gevonden worden. De Kerk moet trachten creatieve nieuwe manieren te vinden om mensen te ontmoeten waar die zich op hun gemak voelen en waar ze van nature samenkomen: bars, koffiehuisen, parken, sportclubs, stadions en alle andere populaire culturele centra. Aandacht moet ook gegeven worden aan minder toegankelijke plaatsen zoals het leger, de werkplek en landelijke gebieden. Naast die omgevingen hebben we het licht van het geloof ook nodig op moeilijkere plaatsen zoals weeshuizen, ziekenhuizen, achtergestelde buurten, door oorlog verscheurde regio's, gevangnissen, afkickcentra en rosse buurten.

Hoewel de Kerk al velen van ons ontmoet in scholen en universiteiten wereldwijd, willen we haar aanwezigheid daar sterker en effectiever zien. Middelen worden niet verspild als ze voor die gebieden gebruikt worden, want het zijn plaatsen waar de meeste jongeren de meeste tijd spenderen en vaak in contact komen met mensen van uiteenlopende socio-economische achtergronden. Velen van ons zijn al trouwe leden van parochiegemeenschappen of leden van verschillende instellingen, associaties en organisaties binnen de Kerk. Wie al geëngageerd is, moet gesteund worden in de kerkgemeenschap zodat ze versterkt en geïnspireerd kunnen worden om de buitenwereld te evangeliseren.

Naast de vele fysieke plaatsen waar ontmoetingen mogelijk zijn, moet de Kerk ook rekening houden met de digitale wereld. We willen graag een Kerk zien die toegankelijk is via sociale media en andere digitale ruimtes om makkelijker en effectiever informatie te bieden over de Kerk en haar leer en om de vorming van jongeren te bevorderen. Kortom, we moeten ontmoet worden waar we zijn; intellectueel, emotioneel, spiritueel, sociaal en fysiek.

14. De initiatieven die versterkt moeten worden

We verlangen naar ervaringen die onze relatie met Jezus in de echte wereld verdiepen. Succesvolle initiatieven bieden ons een ervaring van God. Daarom geven we gehoor aan initiatieven die ons inzicht bieden in de sacramenten, het gebed en de liturgie zodat we ze gepast kunnen delen en we ons geloof in de seculiere wereld kunnen verdedigen. De sacramenten zijn van grote waarde voor ons die wensen een diepere zin te ontwikkelen voor wat ze in ons leven betekenen. Dat geldt voor de huwelijksvoorbereiding, het sacrament van de verzoening, de doopvoorbereiding enz. Wegens het gebrek aan een duidelijke en aantrekkelijke voorstelling van wat de sacramenten echt te bieden hebben, ontvangen sommigen onder ons ze wel, maar onderwaarden we ze.

Enkele vruchtbare initiatieven zijn: evenementen zoals de Wereldjongerendagen; cursussen en programma's die antwoorden bieden en vorming aanbieden, vooral voor wie nieuw is in het geloof; evangelisatie door hulpverlening; catechismus voor jongeren; weekendretraites en geestelijke oefeningen; charismatische evenementen, koren en aanbiddingsgroepen; bedevaarten; christelijke sportbonden; parochiale of diocesane jeugdgroepen; Bijbelstudiegroepen; universitaire christelijke groepen; verschillende geloofsapps en de immense verscheidenheid van bewegingen en verenigingen binnen de Kerk.

We geven gehoor aan goed georganiseerde, grootschalige evenementen, maar menen ook dat niet alle evenementen van die grootte dienen te zijn. Kleine, lokale groepen waar we vragen kunnen stellen en in christelijk broederschap kunnen delen zijn eveneens zeer belangrijk om het geloof te onderhouden. Die kleinere evenementen kunnen de kloof overbruggen tussen grotere kerkelijke evenementen en de parochie. Op die manier samenkomen is vooral belangrijk voor wie in een land leeft dat christenen minder aanvaardt.

De sociale en spirituele aspecten van kerkelijke initiatieven kunnen elkaar aanvullen. Ook is er het verlangen voor hulpverlening en evangelisatie voor mensen die kampen met ziekte en verslaving, en moet men zich engageren in de dialoog met mensen van verschillende religieuze, culturele en socio-economische omstandigheden. De Kerk moet initiatieven versterken die strijden tegen mensenhandel en gedwongen migratie, maar ook tegen drughandel – dat is vooral belangrijk in Latijns-Amerika.

15. Te gebruiken instrumenten

De Kerk moet een taal hanteren die de gebruiken en culturen van de jongeren aanneemt zodat iedereen de boodschap van het Evangelie kan horen. Desondanks zijn we enthousiast over de verschillende uitingen van kerk-zijn. Sommige van ons hebben een passie voor “het vuur” van hedendaagse en charismatische bewegingen die zich richten op de Heilige Geest; anderen worden naar stilte, meditatie en respectvolle traditionele liturgieën getrokken. Dat is allemaal goed omdat het ons helpt te bidden op verschillende manieren. Buiten de Kerk beleven veel jongeren een bevochten spiritualiteit, maar de Kerk moet hen aanspreken met de juiste instrumenten.

- Multimedia – het internet biedt de Kerk een mogelijkheid tot evangeliseren zonder voorgaande, zeker met de sociale media en mogelijkheid tot online videoboodschappen. Als jongeren zijn wij digital natives die het voortouw kunnen nemen. Het is bovendien een mooi forum

om anders- en niet-gelovigen te ontmoeten. De videoreeks van paus Franciscus is een mooi voorbeeld van hoe het evangelische potentieel van het internet te gebruiken.

- Ervaringen van tussenjaren – Jaren van dienst in een beweging of een liefdadigheidsorganisatie geven jongeren een ervaring van missionering en van ruimte om te onderscheiden. Het creëert eveneens de mogelijkheid voor de Kerk niet- en andersgelovigen te ontmoeten.
- Kunst en schoonheid – schoonheid wordt algemeen erkend en de Kerk heeft een geschiedenis van aantrekken en evangeliseren doorheen de kunsten zoals muziek, beeldende kunst, architectuur, design enz. Jongeren zijn in het bijzonder gevoelig voor en genieten van creativiteit en expressie.
- Aanbidding, meditatie en contemplatie – We schatten ook het contrast van de stilte naar waarde die de traditie van de Kerk aanbiedt langs eucharistische aanbidding en contemplatief gebed. Het voorziet in een ruimte weg van het voortdurende geluid van moderne communicatie en het is daar dat we Jezus ontmoeten. De stilte is waar we de stem van God kunnen horen en Zijn wil voor ons onderscheiden. Velen buiten de Kerk appreciëren eveneens meditatie. De rijke cultuur van de Kerk kan op dat vlak een brug zijn naar die seculiere maar spirituele mensen. Het kan tegen-cultureel maar effectief zijn.
- Getuigenis – De persoonlijke verhalen van de Kerk zijn een effectieve manier van evangelisatie, want echte persoonlijke ervaringen kunnen niet in twijfel getrokken worden. Moderne christelijke getuigen en het getuigenis van de vervolgte christenen uit het Midden-Oosten zijn met name sterke getuigenissen van de volheid van het leven dat gevonden kan worden in de Kerk. De verhalen van de heiligen zijn nog steeds relevant voor ons als pad naar heiligheid en vervulling.
- Het synodale proces – We waren aangegrepen dat we serieus genomen werden door de hiërarchie van de Kerk en we voelen dat die dialoog tussen jonge en oude Kerk een vitaal en vruchtbaar proces van luisteren is. Het zou zonde zijn mocht die dialoog niet kunnen verdergezet worden en groeien! Die cultuur van openheid is uiterst gezond voor ons.

Bij het begin van deze presynodale bijeenkomst en in de geest van deze dialoog bracht paus Franciscus dit vers uit de Bijbel ter sprake: “Daarna zal zich dit voltrekken: Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen, en jongeren zullen visioenen zien” (Joël 3, 1).

(Vertaling door IJD, Jongerenpastoraal Vlaanderen)